

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	22 juni 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-BSB-2020-0915	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82401CC2	DOORKIESNUMMER	030-258 9111
UW BRIEF VAN	8 september 2021	FAX	030-258 9112
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften	ONDERWERP	Ontheffing beheer en schadebestrijding

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op het verzoek tot wijziging van 8 september 2021 van de Stichting Faunabeheereenheid Utrecht te Renswoude (hierna: de aanvrager) van eerder verleende ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in artikel 3.3, eerste lid, 3.17, eerste lid, en 3.18 eerste en vierde lid van de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 en Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017 hebben wij besloten:

- Het besluit van 25 mei 2021, met kenmerk Z-WNB-BSB-2020-0915 en nummer 8225BA42, in te trekken en te vervangen door onderhavig besluit;
- Ontheffing te verlenen, in aanvulling op de landelijke vrijstelling, voor wat betreft het gebruik van vangkooien, kastvallen, lokvoer, elektronische lokmiddelen, middelen waarmee lokgeluiden nagebootst worden, levende en niet levende lokvogels;
- ontheffing wordt verleend voor de duur van het Faunabeheerplan 2019-2025 (hierna: FBP).

II. Omschrijving van de aanvraag

De oorspronkelijke aanvraag van 1 juli 2020 heeft betrekking op het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Utrecht en ziet op het doden van kauwen met een geweer ter ondersteuning van verjaagacties gedurende 1 uur voor zonsopgang en 1 uur na zonsondergang dit in het belang van beperking/voorkoming van belangrijke schade aan landbouwgewassen. Daarnaast heeft de aanvraag betrekking op het gebruik van vangkooien ter voorkoming van ernstige schade aan de fruitteelt in de periode 1 juni t/m 31 oktober. Dit is nader omschreven in het FBP in Hoofdstuk 28.5. Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, 3.3, 3.4, 3.25 en 3.26 van de wet voor wat betreft de kauw (*Corvus monedula*) voor de duur van het FBP.

III. Toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan Hoofdstuk 3 Soorten van de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017, Besluit Natuurbescherming en het goedgekeurde Faunabeheerplan 2019-2025.

De kauw is een van nature in Nederland in het wild levende diersoort, welke beschermd is ingevolge artikel 3.1. eerste lid, van de wet.

Domein Leefomgeving

Archimedeslaan 6

Postbus 80300, 3508 TH, Utrecht

Telefoon 030-2589111

IV. Procedure

Bij besluit van 27 augustus 2020, met kenmerk Z-WNB-BSB-2020-0915 en nummer 8215184B is door ons beslist op de aanvraag van 1 juli 2020. Op 6 september 2020 is een bezwaarschrift ingediend tegen dit besluit. Bij besluit van 25 mei 2021, met nummer 8225BA42, hebben wij hierop beslist. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen. Ons besluit geldt hierdoor bijvoorbeeld alleen voor percelen met rijpend fruit (te weten: peer) en direct daaraan grenzende percelen. Een verdere beperking houdt in dat ontheffing sindsdien slechts geldt binnen het werkgebied van de wildbeheereenheden Kromme Rijn-gebied en Tussen Vecht en Oude Rijn.

Laatstgenoemde beperking blijkt in de praktijk te krap: ook binnen het werkgebied van de wildbeheereenheden Lopikerwaard e.o. en Vijfheerenlanden wordt peer geteeld en is sprake van schade(dreiging). In het verzoek tot wijziging van 8 september 2021 en de aanvullende informatie die wij ontvingen op 24 januari 2022 vraagt de aanvrager hiervoor aandacht. Gelet hierop besluiten wij de ontheffing van 25 mei 2021 uit te breiden met het werkgebied van deze wildbeheereenheden. Op verzoek van de aanvrager wordt de ontheffing van 25 mei 2021 ingetrokken en vervangen door het onderhavige besluit.

V. Toetsing beheer en schadebestrijding

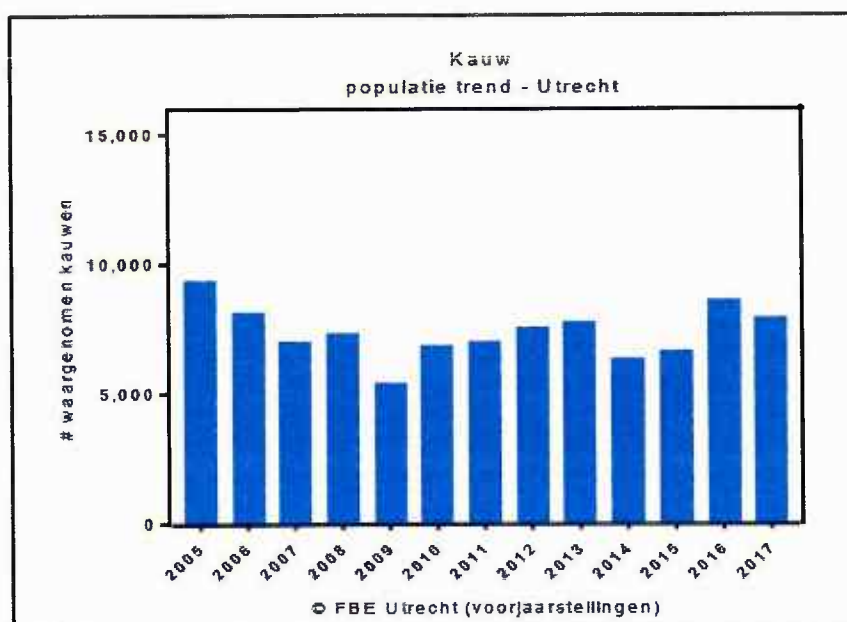
Landelijke vrijstelling

De kauw staat op de landelijke vrijstellingslijst op grond van het in het gehele land aanrichten van schade. Een vrijstelling kan slechts worden gegeven als de staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. Met de landelijke aanwijzing door de minister is reeds vastgesteld dat dodelijk beheer niet zal leiden tot een ongunstige staat van instandhouding van de kauw. De landelijke vrijstelling staat afschot toe van zonsopkomst tot zonsondergang en voorziet hiermee niet in dodelijk beheer tijdens de schemerperiode. Kauwen veroorzaken ook in de schemerperiodes schade. Ze stoppen pas geruime tijd na zonsondergang met foerageren.

Aantalsontwikkeling

De kauw is in Nederland wijdverspreid met de hoogste dichtheden in stedelijk gebied. Kauwen zijn ruim verspreid maar niet evenredig verdeeld over de provincies. De afwezigheid van kauwen op de Veluwe hangt mogelijk samen met de aanwezigheid van predatoren zoals havik en boommarter.

In de provincie Utrecht is over de laatste tien jaar geen toenemende of afnemende trend waarneembaar. De aantallen in december zijn de laatste tien jaar zowel landelijk als in de provincie Utrecht stabiel. De voorjaarstellingen laten een stabiel beeld zien. Kauwen komen in de hele provincie Utrecht voor, met de hoogste dichtheden in de stad Utrecht en het stedelijk gebied net ten oosten daarvan. De verspreiding is gelijk gebleven.

Figuur 1: Aantalsontwikkeling van de kauw in de Provincie Utrecht, periode 2005-2017 (Bron: FBE Utrecht).

Landbouwschade

Verreweg de meeste schade door kauwen is getaxeerd in de fruitteelt. Deze ontstaat door het aanpikken van knoppen en rijpend fruit in combinatie met bevulling door uitwerpselen. Aangepikte vruchten gaan rotten en kunnen het overige fruit aantasten. De voornaamste schade in de fruitkwekerij is in de provincie Utrecht getaxeerd bij de teelt van peren. Schade veroorzaakt door kraaiachtigen is dan ook een belangrijk aandachtspunt in de fruitteelt.

De in de tabel weergegeven getaxeerde schadebedragen door BIJ12 Faunazaken geven een minimale weergave van schade veroorzaakt door kauwen in de provincie Utrecht. De taxaties zijn uitgevoerd door BIJ12 Faunazaken nadat een grondgebruiker een "aanvraag tegemoetkoming faunaschade" heeft ingediend bij BIJ12 Faunazaken. In 2012 is een piek in de getaxeerde schade door kauwen te zien, welke mogelijk wordt veroorzaakt door de hogere oogstprijzen voor peren dan in andere jaren. De schadecijfers tonen enkel secundaire schade, aangezien de kauw op de landelijke vrijstellingslijst staat en schade door kauwen niet wordt vergoed. Dit betekent dat, bij een schademelding, door de taxateur is geconstateerd dat (een deel) van de schade veroorzaakt is door de kauw.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Appels (€)	75	89	41	0	0	0
Peren (€)	40.408	5.029	392	1.087	530	0
Totaal	40.483	5.118	433	1.087	530	0

Figuur 2 : Overzicht van de getaxeerde schadetegemoetkomingen veroorzaakt door kauwen per jaar (Bron: BIJ12 Faunazaken, database april 2018).

Resultaten evaluatie en gevoerde beheer

Het Faunabeheerplan 2014–2019 had als doelstelling om de door kauwen veroorzaakte landbouwschade terug te brengen tot een bedrag van ongeveer € 3.700,- per jaar. Doordat de schadecijfers van BIJ12 Faunazaken maar een beperkt deel van de werkelijke schade weergeeft kan er niet getoetst worden of deze doelstelling is behaald.

Overzicht gedode dieren

Het aantal geschoten dieren is in de jaren 2016 en 2017 ten opzichte van voorgaande jaren sterk toegenomen. Het is aannemelijk dat deze toename het gevolg is van een toename in registratie en niet een toename van afschot. Tot 2017 was de registratie van landelijk vrijgestelde diersoorten niet verplicht. In aanloop naar de nieuwe wetgeving zijn uitvoerders begonnen met het registreren en communiceren van hun activiteiten. In 2017 is naast afschot op basis van de landelijke vrijstelling gebruik gemaakt van de ontheffing vangkooi kauw. Er zijn in totaal 12 kauwen gevangen met een vangkooi (Lopikerwaard: 11, Vecht en Veenstreek: 1).

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
WBE						
Eem, De	2	0	2	37	81	50
Kromme Rijn-Gebied	40	228	206	58	187	210
Lage Vuursche	0	0	0	0	0	0
Lopikerwaard	41	239	169	176	306	413
Noorderpark	53	16	269	356	390	177
Schaffelaar, De	0	0	0	0	97	134
Tussen Vecht en Oude Rijn	0	13	52	3	71	224
Vecht en Veenstreek	5	2	15	10	129	243
Vijfheerenlanden	0	0	13	4	17	73
Ongeclassificeerd	0	4	0	58	239	205
TOTAAL UTRECHT	145	498	726	702	1.567	1.792

Figuur 3 : Overzicht van aantal gedode kauwen weergegeven per WBE, 2012-2017 (Bron: FBE Utrecht).

Gebruik vangkooi

Om belangrijke schade aan gewassen te kunnen beperken en te voorkomen is naast de mogelijkheid tot afschot op basis van de landelijke vrijstelling en het inzetten van werende middelen ook de inzet van een vangkooi wenselijk, dit om lokaal de stand voldoende te kunnen verlagen. Kauwen hebben vaste territoria waardoor het verlagen van een populatie nabij schadegevoelige gewassen langdurig schade kan voorkomen. Met het gebruik van vangkooien wordt door de uitvoerder rekening gehouden met de sociale structuur van kauwen. Dit doet hij mede door gebruik te maken van een levende lokvogel, waardoor negatieve associatie minder snel plaats vindt en zo effectiever een populatie kan worden gereduceerd. Dagelijkse controle is verplicht op basis van de voorschriften.

Preventieve maatregelen

Preventieve verjagingsmiddelen zijn wisselend effectief en gewinning kan snel ontstaan. Afweermethoden kunnen gericht zijn op visuele afschrikking door het nabootsen van predatoren of dode soortgenoten. Andere middelen zijn gericht op akoestische afschrikkingmethoden zoals knallen, ratels of geluiden van roofdieren. Ook is het mogelijk landschappelijke elementen aan te passen zodat predatoren worden gefaciliteerd en vogels kwetsbaarder zijn tijdens het foerageren. Denk hierbij aan palen waarvandaan roofvogels kunnen jagen en onoverzichtelijke struwelen waardoor foeragerende vogels minder overzicht hebben op mogelijke predatoren. Effectiviteit van deze methoden op specifiek kraaiachtigen is tot heden nog niet onderzocht. Bij alle verjagingsmiddelen is het van groot belang om al vroeg in het jaar preventieve middelen te plaatsen om zo het habitat onaantrekkelijk te maken voordat schade ontstaat.

Middelen

In artikel 3.25, eerste lid, van de wet is bepaald dat bij het verlenen van een ontheffing de middelen worden aangewezen die voor het vangen en doden van dieren mogen worden gebruikt. Op grond van het derde lid van dit artikel worden slechts middelen aangewezen die nadelige gevolgen voor het welzijn van dieren voorkomen, dan wel beperken. De toegestane middelen zijn nader gespecificeerd bij deze ontheffing en in de gebruiksvoorschriften ontheffinggebruiker.

Duur en perioden

Oorspronkelijk werd ontheffing gevraagd om in de periode 1 januari t/m 31 december gebruik te mogen maken van het geweer bij het uitvoeren van ondersteunend afschot bij verjaging gedurende het uur voor zonsopkomst en het uur na zonsondergang. Dit is verboden op grond van artikel 3.16, eerste lid, onder a van het Besluit natuurbescherming. In artikel 3.26, derde lid van de wet is bepaald dat bij het verlenen van een ontheffing, genoemd in artikel 3.25, eerste lid van de wet, ook ontheffing kan worden verleend van dit verbod. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de belangen van veiligheid, volksgezondheid, (dieren) welzijn en milieu. Daarnaast werd ontheffing gevraagd voor gebruik van vangkooien in de periode van 1 juni t/m 31 oktober in of in de nabijheid van fruitteeltbedrijven

VI. Conclusie

Uit het faunabeheerplan is gebleken dat de doelstellingen voor deze soort kunnen worden behaald zonder afschot in de schemerperiode. Er is verder geen onderbouwing aangeleverd waarom deze (aanvullende) methode wel noodzakelijk moet worden geacht. De enkele stelling dat kauwen ook in de schemerperiode foerageren is hiervoor onvoldoende. Daarom zien wij geen aanleiding om afschot voor zonsop- en na zonsondergang toe te staan.

Ten aanzien van het jachtveldvereiste merken wij het volgende op. Er wordt geen soort specifieke onderbouwing aangeleverd waarom dit in zijn algemeenheid, voor de hele provincie, noodzakelijk is. Wij zien daarom geen aanleiding dit toe te staan.

Op basis van de schadecijfers is, naar ons oordeel, de dreiging van belangrijke schade alleen aangetoond voor de fruitsoort peer, voor de periode juli/augustus. De ontheffing zal dan ook hiertoe worden beperkt. Maar aangezien uit het verzoek tot wijziging van 8 september 2021 blijkt dat ook binnen het werkgebied van de wildbeheereenheden Lopikerwaard e.o. en Vijfheerenlanden peer wordt geteeld, en ook hier sprake is van een dreiging van belangrijke schade, wordt ontheffing tevens verleend voor deze wildbeheereenheden. Van het totaal aantal in 2017 gevangen kauwen werden de meesten gevangen binnen het werkgebied van de wildbeheereenheid Lopikerwaard e.o.

Gevangen kauwen worden niet beschouwd als in nood verkerende vogels. Dit betekent dat, bij gebreke aan andere toegestane middelen en dodingsmethoden, deze vogels alleen mogen worden gedood middels het geweer, waaronder begrepen een luchtdrukgeweer mits hiermee is voldaan aan de wettelijk vereisten ten aanzien van dit middel en de gebruikte munitie. Gebruik van slag-, snij en steekwapens, alsmede cervicale dislocatie is alleen toegestaan bij in nood verkerende, gewonde exemplaren.

VII. Voorschriften

Aan het gebruik van deze ontheffing zijn nadere voorschriften verbonden. Deze vindt u in de bijlage.

VIII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

IX. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop verzending plaatsvindt aan de aanvrager. Van dit besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl.

X. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

XI. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing:

- Stichting Faunabeheereenheid Utrecht te Renswoude.

Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- Politie Regio Utrecht, coördinator bijzondere wetten;
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens

Mevr. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

BIJLAGE

Voorschriften verbonden aan het besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht van 22 juni 2022, zaakkenmerk Z-WNB-BSB-2020-0915.

Naast de wettelijke voorschriften voortvloeiend uit de Wet natuurbescherming zijn op grond van artikel 5.3 Wnb de volgende voorschriften verbonden:

Gebruiksvoorschriften ontheffinggebruiker

Door gebruikmaking van dit besluit verklaart ontheffinggebruiker kennis te hebben genomen van de inhoud van op dit besluit van toepassing zijnde Algemene Gebruiksvoorschriften Ontheffingen Faunabeheer, zoals deze van toepassing zijn op het moment dat van dit besluit gebruik wordt gemaakt. Deze Algemene Gebruiksvoorschriften Ontheffingen Faunabeheer worden hier als herhaald en ingelast beschouwd en zijn te raadplegen via het webadres:

<https://www.provincie-utrecht.nl/lokeUvergunningen-ontheffingen/ontheffing-wet-natuurbescherming-dieren-en-planten>.

Reikwijdte

De ontheffing geldt voor de wildbeheereenheden Kromme Rijn-gebied, Tussen Vecht en Oude Rijn, Lopikerwaard e.o. en Vijfheerenlanden, voor de duur van het Faunabeheerplan 2019-2025.

Specifieke voorschriften

1. De ontheffing geldt in de periode 1 juli t/m 31 augustus voor het vangen met behulp van vangkooien en het doden van de beschermde diersoort kauw (*Corvus monedula*), om schade aan fruitteelt te voorkomen.
2. De ontheffing geldt alleen voor percelen met rijpend fruit (te weten: peer) en de direct daaraan grenzende percelen.
3. Het gebruik van het geweer is niet toegestaan op zondagen, nieuwjaarsdag, tweede paas- en pinksterdag, beide kerstdagen en Hemelvaartsdag.
4. Het gebruik van luchtdrukwapens is toegestaan om een gevangen dier te doden, ook op onder 3 uitgesloten dagen.
5. Het gebruik van lokvogels is toegestaan mits voorzien van een gesloten pootring.
6. De vangkooi dient dagelijks te worden gecontroleerd op vangsten.
7. Er dient te allen tijde vers drinkwater in de vangkooi aanwezig te zijn.
8. Het gebruik van slag, snij- of steekwapens en geweer is toegestaan voor het doden van in nood verkerende, gewonde vogels.
9. Het doden door middel van cervicale dislocatie geldt alleen voor het doden van in nood verkerende, gewonde vogels van een omvang kleiner dan of gelijk aan eenden.
10. Alle gevangen vogels waarvoor geen ontheffing is verleend voor dit middel, dienen tijdens de dagelijkse controle direct te worden vrijgelaten.
11. Voordat gebruik gemaakt wordt van deze ontheffing dienen de locaties van de vangkooien bekend te worden gemaakt bij de FBE.